

Засновники: Інститут проблем виховання Національної академії педагогічних наук України, Інститут обдарованої дитини Національної академії педагогічних наук України.
Журнал включено до переліку наукових фахових видань України, у яких можуть публікуватися результати дисертаційних робіт на здобуття наукових ступенів доктора і кандидата в галузі педагогічних наук (Наказ Міністерства освіти і науки України від 02.07.2020 р., № 886) (категорія «Б»)
Журнал включено до міжнародних наукометричних баз даних: Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського, CrossRef, INDEX COPERNICUS, EBSCO Publishing, Inc., ERIH PLUS.

Рекомендовано Вченою радою Інституту проблем виховання НАПН України (протокол № 4 від 28.03.2024 р.).

Редакційна рада: Бех І. Д., Камішин В. В., Сухомлинська О. В.

Редакційна колегія: Шайгозова Ж. Н. (голова), Антоменко Т. Л., Бниціжка К. М., Гаврилова Л. Г., Ганаба С. О., Гирдямухине Я., Давидович Н., Глечур М. О., Комаровська О. А., Миропольська Н. Є., Рагозіна В. В., Сажун А. В., Тарарак Н. Г., Федоренко С. В., Чержасов В. Ф.

ЗМІСТ

CONTENTS

Гонтова Л. В.	«Лілії, що розпускаються», або Прекрасні загадки художнього стилю		L. V. Hontova	"Blooming Lilies", or Beautiful fantasies of artistic style
Добровольська Р. О. Білозерська Г. О.	Моделювання професійної підготовки музичних терапевтів в університетах ЄС та США	7	R. O. Dobrovol'ska, H. O. Bilozerska	Modeling of professional training of music therapists in EU and US universities
Гумінська О. О.	Теоретико-методичні підходи організації музичного на- вчання на уроках мистецтва	13	O. O. Huminska	Theoretical and methodological approaches to organizing music education in art lessons
Шлеєнкова Т. М.	Особливості реалізації змісту мистецької освітньої га- лузі на уроках образотворчого мистецтва у 5–6 класах	18	T. M. Shleenkova	Peculiarities of implementing the content of art education in Fine Arts lessons for 5th–6th grades
Кулик О. О.	Ментальні карти як ефективний засіб структурування та візуалізації навчального матеріалу на уроках мистецтва	30	O. O. Kulyk	Mind maps as an effective tool for structuring and visualizing educational material in art lessons
Сіданіч І. Л.	Опанування культури духовного життя учнями 5–6 класів: навчально-методичне забезпечення	35	I. L. Sidanich	Mastering the culture of spiritual life with 5–6 grade students: Educational and methodological support
Кузьменко Н. Я.	Використання штучного інтелекту на уроках мистецтва	40	N. Y. Kuzmenko	Using artificial intelligence in Art lessons
Миропольська Є. В., Миропольська Н. Є.	Інтеграція аудіальної театральної комунікації в урок мистецтва	46	E. V. Myropolska, N. E. Myropolska	Integration of audio theatrical communication in the art lesson
Яківчук Г. В.	«Фольклорні студії» у професійній підготовці майбут- нього вчителя музичного мистецтва	49	H. V. Yakivchuk	The course "Folklore Studies" in the professional training of future music teachers
Гурин О. М.	«Сучасні підходи до викладання мистецтва»: реалізація загальноміського проекту в партнерській взаємодії за- кладів освіти та культури	55	O. M. Guryu	"Modern Approaches to Teaching Art": Implementation of a citywide project in partnership between educational and cultural institutions
Масол Л. М.	«АРТ-ФЕСТ-24» – інноваційний формат поширення пе- дагогічних ідей	61	L. M. Masol	"ART-FEST-24" – an innovative format for spreading pedagogical ideas

DOI [https://doi.org/10.32405/2308-8885-2024-1\(111\)-13-18](https://doi.org/10.32405/2308-8885-2024-1(111)-13-18)
УДК 78:37.016(07)

Оксана Олексіївна Гумінська,

кандидат педагогічних наук, доцент Рівненського державного гуманітарного університету, м. Рівне, Україна, guminska@ukr.net,
<https://orcid.org/0000-0001-9845-1958>

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ПІДХОДИ В ОРГАНІЗАЦІЇ МУЗИЧНОГО НАВЧАННЯ НА УРОКАХ МИСТЕЦТВА

У статті представлено теоретико-методичні підходи в організації музичного навчання на уроках мистецтва в закладах загальної середньої освіти. Визначено принципи музичного навчання та виокремлено найбільш дієві методи і форми роботи, які реалізують у освітній практиці.

Зазначено форми практичного впровадження теоретико-методичних підходів в організації музичного навчання на уроках мистецтва. Описані методи і форми роботи з учнями є здобутками, напрацьованими в процесі діяльності науково-творчої лабораторії, що об'єднала вчителів музичного мистецтва Рівненщини, науковців Рівненського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти, Рівненського державного гуманітарного університету і адаптованими практиками на уроках музичного мистецтва в закладах загальної середньої освіти.

Ключові слова: теоретико-методичні підходи організації музичного навчання, загальна музична освіта, принципи і методи музичного навчання учнів, урок музичного мистецтва, науково-творча взаємодія вчителів музичного мистецтва і науковців.

Постановка проблеми. Сучасна музична освіта відкрита до інновацій, творчих пошуків, що породжує різноманітність наукових ідей, методичних підходів та практичних знахідок. Вони тісно пов'язані між собою: наукові, теоретичні засади відіграють роль основи, фундаменту, тоді як методичні та практичні дозволяють самобутньо вибудувувати власний музично-педагогічний стиль та досвід. Наука викристалізовує методологічні, Теоретичні засади, алгоритми, а практика – розвиває їх в різних об'єктивно-суб'єктивних умовах. Тому кожному

музиканту-педагогу з часом потрібно переглядати власні «професійні координати» – теоретико-методичні підходи, щоб пересвідчитись у правильності, ефективності власних дій.

Аналіз наукових досліджень і публікацій. Музична освіта в Україні виробила вагомий методологічну базу, що скеровує дослідницькі пошуки, конкретизує методи та форми. Провідними методологічними засадами сучасної музичної освіти виступають гуманістична, спрямованість мистецької освіти, її національна основа, особистісно-орієнтований, ціннісно-орієнтований, інтегро-

ваний, компетентнісний, технологічний, творчий підходи. Наукові та методичні праці Л. Аристової, О. Комаровської, Л. Масол, Н. Миропольської, О. Михайличенка, Г. Падалки, Е. Печерської, О. Ростовського, О. Рудницької, Л. Хлебникової та інших представників української мистецької та музичної педагогіки є орієнтиром у різних теоретико-методичних підходах в організації музичного навчання в закладах загальної середньої освіти [1; 6; 7; 8; 9; 10; 11; 12; 13].

Метою статті є представлення теоретико-методичних підходів в організації музичного навчання на уроках мистецтва у закладах загальної середньої освіти та виокремлення найбільш дієвих методів і форм роботи, що їх реалізують у освітній практиці.

Підхід у різних контекстах вживається як напрям, спрямованість, стратегія, орієнтація, ставлення, у педагогічній науці – «визначена позиція, що обумовлює дослідження, проектування, організацію будь-якого явища, процесу». На думку А. В. Семенової, підхід визначається певною ідеєю, концепцією, принципом і центрується на основних для нього одній чи двох-трьох категоріях: для системного підходу визначальною сенс категорією є «система»; для проблемного підходу – «проблема», компетентнісного – «компетенція», «компетентність», результативно-цільова спрямованість освіти [12, с. 450].

Обраний дослідником той чи інший підхід у процесі наукового пошуку, на думку Л. М. Ракітянської, задає і спрямовує його загальну стратегію, визначає вихідні наукові позиції в напрямку вивчення конкретного аспекту досліджуваної проблеми [13, с. 126].

Теоретико-методичні підходи організації музичного навчання на уроках мистецтва в закладах загальної середньої освіти, на нашу думку, – це позиція вчителя музичного мистецтва, що визначає стратегію, моделювання, організацію музично-пізнавальної діяльності учнів засобами підбору доцільних форм, методів, засобів навчання, що забезпечують досягнення обов'язкових освітніх результатів. Теоретико-методичні підходи музичного навчання ґрунтуються на дидактичних підходах,